

A JAPÁN HANGUTÁNZÓ SZAVAK VIZSGÁLATA PÁRHUZAMOS SZÉPIRODALMI KORPUSZON

Szerző: **SAMU Veronika**, I. évfolyam

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Pécs–Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Japanológia Tanszék, Budapest

Az egymástól eltérő és távol álló kultúrák közötti közvetítés egyre nagyobb hangsúlyt kap a műfordításban. Így van ez a japán–magyar és magyar–japán közvetítés esetében is. Mind a műfordítóknak, mind a szakfordítóknak a japánról magyarra és a magyarról japánra történő fordítás során szem előtt kell tartaniuk a két kultúra között fennálló különbségeket, és törekedniük kell ezen különbségek áthidalására. A szépirodalmi művek fordításakor általában azon nyelvi elemek okoznak komoly fejtörést, amelyek az élet szinte minden területén előfordulnak, és amelyek bizonyos mértékben tükrözik az adott nyelv kultúráját is. A japán nyelv esetében ezen nyelvi elemek közé sorolhatjuk a japán onomatopoeitikus szavakat.

236

Jelen dolgozat célja, hogy a japán hangutánzó szavak fordítás szempontú elemzéseivel megvizsgálja, milyen fordítási módszereket alkalmaznak a fordítók a fordítás folyamatában találkozó japán és magyar nyelv onomatopoeitikus rendszerének különbségeiből fakadó nehézségek leküzdésére.

Dolgozatomban a japán és magyar szakirodalomban előforduló hangutánzó szavakkal kapcsolatos terminológia ismertetése után, áttekintem a japán onomatopoeiák rendszerét, majd pedig megvizsgálom, hogy ezen szavak magyar nyelvre történő adaptálásakor milyen módszerekre van szükség, azaz melyek azok a leggyakoribb stratégiák, amelyeket a fordítók alkalmaznak. Végezetül pedig példákon keresztül szemléltetem a vizsgálódás során kapott eredményeket.

Kutatásomat párhuzamos szépirodalmi szövegeken végzem: eredeti japán műveket vetek össze magyar fordításukkal. Korpuszként Ōe Kenzaburō *Mannen gannen no futtobōru* (1967) és Murakami Haruki *Hitsuji o meguru bōken* (2004) című regényét használom. Ōe Kenzaburō regénye magyar fordításban Vihar Judit munkájaként *Futball-lázadás* (1997) címmel jelent meg. Murakami Haruki művét pedig magyarul Erdős Györgytől olvashatjuk *Birkakergető nagy kaland* (2007) címmel.

Kulcsszavak: **hangutánzó szavak, fordítás, fordítási stratégiák, japán, szépirodalmi korpusz**

ANALYSIS OF JAPANESE ONOMATOPOEIC WORDS IN PARALLEL LITERARY CORPUS

Author: **Veronika SAMU**, first-year PhD student

Institution: University of Pécs, Faculty of Human Sciences, Doctoral School of Literature, Pécs;
Károli Gáspár University of the Reformed Church of Hungary, Faculty of Humanities, Japanese Studies, Budapest

More and more emphasis is being placed on conveying differences between distinct cultures in literary translations. This is the case in Japanese-Hungarian or Hungarian-Japanese translations as well. Both in literary and in specialist translations, the translator has to keep in mind the differences between the source and the target culture and try to iron them out. In literary translation problems arise when the translator faces common linguistic elements that are used very frequently at all levels of the language and to an extent also reflect the culture of the source language. In the case of the Japanese language we can classify onomatopoeic words under these linguistic elements.

The purpose of this study is to analyze the translations of Japanese onomatopoeic words in an attempt to examine what methods the translators use to overcome the differences between Japanese and Hungarian usage of onomatopoeia.

In my paper I first define the terminology present in Japanese and Hungarian reference literature about onomatopoeia, and then I give an overview of Japanese onomatopoeia in particular. Following that, I examine the most frequent translation strategies and methods that are used to render onomatopoeic words into Hungarian. Lastly, I will demonstrate my findings with the aid of examples.

My research is conducted using parallel literary texts: I compare original Japanese works with their Hungarian translations. As text corpora I use Ōe Kenzaburō's *Mannen gannen no futtabōru* (1967) and Murakami Haruki's *Hitsuji o meguru bōken* (2004). Ōe Kenzaburō's novel was translated to Hungarian by Judit Vihar as *Futball-lázadás* (1997). Murakami Haruki's work can be read in Hungarian thanks to György Erdős (*Birkakergető nagy kaland* (2007)).

Keywords: **onomatopoeic words, translation, translation strategies, Japanese, literary corpus**